

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Kredi Kartları

Ahmed İbn Hüseyin'e

Soru:

Selam kerim Şeyhimiz, size saygılarımı sunuyorum.

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Sorum: Bazı şeyleri taksitle almak istedim ama bende şüphe uyandırdı. Zira ödemenin gecikmesi, posta adresine giriş yapmaları ve aylık paylarını bulamamaları halinde, küçük bir kesinti yapıyorlar...

Örneğin anlaşılan aylık olursa, mutabık kalınan miktar için normal bir kesinti yapılıyor, yani (iki veya üç dolar) gibi küçük bir miktar kesiliyor. Örneğin 1. veya 2. gün girip şayet paralarını bulamazlarsa bu otomatik olarak yapılıyor ve günde bir kereden fazla da olabiliyor.

Ben, taksitli satış sözleşmesinin şartlarına baktığımda böyle bir şartın olmadığını ancak ödemenin gecikmesi halinde bunun otomatik olarak yapıldığı bilinmelidir. Peki ödemenin gecikmesi durumunda bu otomatik kesintinin varlığı ile birlikte bu sözleşmeyi imzalayıp eşyalarımı satın almam caiz midir? Allah sizi tüm hayırla mükafatlandırsın.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Ey kardeşim, soruda bir karışıklık söz konusu. Yani sen taksitle satın almak istediğini, eklemeye yaptırdığını ve posta hesabına girip aylık paylarını bulmadıklarında bir miktar kesinti yaptıklarını söylüyorsun... Bu mesele açık değil. Benim bildiğim ve bana daha önce sorulan, insanlardan bazılarının, banka hesabı açıp anlaşmalı ticari mağazalardan alışveriş yapmak için bankadan kart aldıkları ve tüccarın da satılan malın bedelini müşterinin bankadaki hesabından aldığı şeklindeydi. Şayet hesap bankada mevcutsa satın alınanların bedeli ona ödenir, eğer bu miktar hesapta yoksa banka bunu tüccara öder ancak bunun karşılığında hesap sahibinden belirli bir meblağ alır. Eğer kastedilen buysa, bankanın hesap sahibine verdiği kart, kredi kartı kapsamında yer almaktadır. Daha önce bize böyle bir soru soruldu ve 7/11/2006'da biz buna cevap verdik. Söz konusu cevabın metni aşağıdaki şekildedir:

(Kredi kartı türleri:

- Kartı çıkarttığı bankada belirli bir miktarda hesabı bulunan kart sahibi türüdür. Daha sonra kart sahibi, birkaç ülkedeki katılımcı ticari mağazalardan hesabında bulunan tutarı aşmayacak şekilde onunla alverişi yapar. Kart sahibi bu mağazalardan herhangi bir ödeme yapmadan alışveriş yapar, dahası kartını ibraz eder, alınan eşyaların değeri için evraklar imzalar, sonra satın alınanların değerini kart sahibinin

kartı çıkarttığı bankadaki hesabından alması için mağazayı yönlendirir.

Bu tür kartlar caizdir ve vakıası (havale ve vekalettir.) Zira müşteri, satıcıyı kartın çıkartıldığı bankaya havale etmektedir. Nitekim bu banka, satın alınanların bedelini müşterinin bankadaki hesabından satıcıya ödemek için müşteri adına vekil olarak hareket etmektedir. Dolayısıyla bankanın kart sahibi olan müşteriden aldığı şey, vekaletin ücreti kapsamında satıcıya satın alınanların bedelini bizzat ödemesinin ücreti olmaktadır.

Ancak bu kart sahiplerinin bedelini ödemediği altın ve gümüşü olarak bedelini tahsil etmesi için satıcıyı bankaya yönlendirmesi şeklinde yapmış oldukları şeye gelince; bu fiil, haramdır. Çünkü mübadelenin hemen (peşin) olması, altın ve gümüşün satışının sıhhati için şarttır. Aksi taktirde faiz olur.

Tüm bunlar bankanın, imza sahipleri arasında sahih bir sözleşmenin olduğu özel bir kurum olması veya devlete ait olması durumunda böyledir. Dolayısıyla kartların bu türü, caiz olur.

- İkinci tür, bankanın müşterilerine satın alınanları karşılayacak yeterli hesaba sahip olmaksızın verdiği kartlardır. Dolayısıyla müşteri, katılımcı ticari mağazalardan alışveriş yapar ve ticari mağazanın, gerekli bedeli kart çıkartılan bankadan alması için belgeler imzalar ve banka da, belirli taksitlerin ödenmesi için yaptığı düzenlemeye göre bankanın kart sahibinden tahsil edeceği artı miktarları da ekleyerek meblağları kart sahibinin üzerine kaydeder.

Bu kartların vakıası, bankanın ticari mağazalar karşısında müşteriye kefil olmasıdır, yani bankanın müşteriye teminat vermesi ve ticari mağazaların bankanın kefaletinde kart sahibine satış yapmasıdır. Dolayısıyla kartı veren banka alınan şeylerin bedelini ödüyor, yani kart bankanın kefaletindeki bir belge oluyor. Böylece banka kefil (dâmin), kart sahibi müşteri borçlu (madmun anhu-kefil olunan) ve satıcı olan ticari mağaza da alacaklı (madmûn leh) olmakta ve alınan şeylerin bedeli (müşterinin zimmetinde vacip olan bir haktır.)

Ancak bu kefalet, şerî şartları taşımamaktadır. Çünkü İslam'da kefalet, bir zimmetin bir zimmete dahil olması ve ödemenin bu zimmet üzerinde karşılıksız vacip olan bir hak olmasıdır. Dolayısıyla kefil olan kişi, borçlu olanın zimmetindeki vacip olan hakkı, karşılıksız olarak alacaklıya ödemelidir. Ancak banka, satın alınanların bedelini, bir bedel, yani mali bir meblağ karşılığında ödemektedir. Bu nedenle bu açıdan bu kartlar caiz değildir. Buna ek olarak banka, satın alınanların bedelini müşterinin üzerine borç olarak kaydediyor ve bundan bir ziyade, yani faiz tahsil ediyor. Aynı şekilde bu, bu açıdan da şerî olarak caiz değildir.) Bitti.

Şayet sorunuzda kastedilen buysa, bu hususta yukarıda geçen cevap yeterlidir. Yok eğer kastedilen bu değilse, sorunu yeterli açıklıkta yeniden ifade et ki cevabına bakarız Allah'ın izniyle.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 10 Receb 1439

M. 28/03/2018

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QASingle/3861/>